

ЕВОЛЮЦІЯ КОРПОРАТИВНОЇ ЕТИКИ

*Ю. Коломоєць, к.ю.н доцент Дніпровський
державний аграрно-економічний університет*

Багато країн протягом ХХ століття наблизились до становлення та розвитку відкритого, цивілізованого суспільства, котре при проголошеній рівності членів перед законом і Конституцією, створює нові форми спілкування, що засновані на партнерстві та адекватній конкуренції, на правових і соціальних засадах рівності всіх членів суспільства. Міжособистісні взаємовідносини доповнюються гуманістичним, моральним змістом, отримують правову та естетичну форму - замість традицій і звичаїв. Отже, сучасність людського суспільства утворила і удосконалює культуру ділового спілкування в усіх сферах людської діяльності.

Складнощі взаємовідносин, спілкування, конкуренції і співпраці людей завжди були підґрунтям філософських, соціально-політичних дискусій і висловлювань філософів і політиків, істориків та економістів. Найбільш розширюється область досліджень теорії і практики спілкування між людьми в сучасних науках про суспільство і людину, вихованні і культурі, психічному та морально-естетичному змісті людського життя.

На підставі цього, міжособистісні взаємовідносини людей у суспільстві є областю вивчення корпоративної етики, яка досліджує особливості ділової культури, її соціальні функції і зміст.

Трудова діяльність є основною сферою суспільного життя. Від її моральних цілей і змісту залежить благополуччя багатьох людей. При цьому в професійній діяльності існують специфічні (загальні для представників однієї професії) відносини людей один до одного, до суспільства, а також моральні норми, які регулюють ці відносини.

Основним змістом професійної етики виступають норми поведінки, які наказують певний тип моральних відносин між людьми, необхідний для виконання свого професійного обов'язку, а також обґрунтування, тлумачення кодексів, завдань і цілей професії.

В сучасних умовах ринкових відносин будується громадянське

суспільство і правова держава, зростає вільна саморегулююча першооснова в праці, відбувається підсилення моральних чинників у системі її мотивації, гуманізація різних сфер праці призводить до постійного розширення кола професій, які претендують на утворення власних моральних кодексів. Все більш очевидним стає те, що наростаючий розвиток новітнього суспільства, усіх боків суспільного життя пов'язаний з рівнем загальноосвітньої та професійної підготовки, загальної культури, моральних якостей. Кожна трудова діяльність ґрунтується на моральній системі суспільства. В її галузі

можуть встановлюватися особливі моральні норми, що показують особливості професійної діяльності.

В залежності від об'єкта, знарядь праці, прийомів, що використовуються, і завдань, які вирішуються, утворюються певні ситуації, труднощі і навіть небезпеки, які потребують від людини певного типу дій, психологічних реакцій. Кожна професія має свої моральні «спокуси», моральні «доблесті» і «втрати», утворюються певні суперечності, конфлікти, розробляються шляхи вирішення. До професійної діяльності людина долучається з її суб'єктивним світом почуттів, хвилювань, прагнень, способом мислення, моральних оцінок. В різноманітних ситуаціях у професійних стосунках починають виділятися найбільш типові, які й характеризують відносну самостійність професій, її особливу моральну атмосферу. Що обумовлює особливість вчинків людей, своєрідність моральних норм їх поведінки. Таким чином, одразу як професійні відносини набули якісної сталості, це привело до утворення особливих моральних вказівок, що відповідають характеру і змісту праці, показують практичну доцільність певних стосунків як всередині професійної групи, так і самої групи з суспільством [1].

Етичні норми історично розвивалися від конкретного до абстрактного. Напочатку їх зміст був надто конкретним і пов'язувався з певними реальними діями чи предметами. Та з перебігом тривалого історичного розвитку їх суть набуває загального, власне морального значення.

Таким чином, слід зазначити, що етичні норми є невід'ємною частиною суспільної моралі та конкретно-історичної моральної системи. Морально-професійні норми, професійно-етичні кодекси, як і моральна система суспільства загалом, історично і соціально тісно пов'язані з певною епохою, є «дітищем» свого часу, відображенням конкретно-історичних суспільних відносин. І морально-професійні норми не відокремлені, а є в складі загальної моралі суспільства, і водночас показують особливий характер професійної діяльності, то і корпоративна етика є частиною загальної етичної теорії.